

Informace ze zdravotnictví Hlavního města Prahy

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hlavní město Praha
9. 8. 2007

5

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Hlavním městě Praze v roce 2006

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch
in the Region Praha in 2006*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Hlavním městě Praze v roce 2006 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the region Praha in 2006 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals.

Podkladem pro zpracování dat o ambulantní péči v oboru tuberkulózy a respiračních nemocí byl výkaz A (MZ) 1-01, který vyplňuje každé oddělení (pracoviště) oboru a výkaz L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu a jeho využití. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování v ČR na rok 2006 a jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz (NZIS/Výkazy 2006).

V roce 2006 poskytovalo ambulantní péči v oboru TRN 37 pracovišť, 62 % tvořily samostatné ordinace lékařů specialistů, v ambulantních částech nemocnic bylo poskytováno 24 % péče a zbytek pracovišť byl ve sdružených ambulantních zařízeních.

V roce 2006 všech 37 pracovišť odevzdalo výkaz, návratnost výkazů v ambulantní péči činila 100 %.

K 31. 12. 2006 na 37 ambulantních pracovištích zajišťovalo péči 84 lékařů s úvazkem 65,00 a 124 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu s úvazkem 110,34 (ZPBD), vše souhrn úvazků včetně smluvních pracovníků. V přepočtu na 100 tisíc obyvatel bylo v kraji 5,5 lékařů (ČR 3,3), na jedno lékařské místo tohoto oboru připadlo v kraji 18 279 obyvatel (ČR 30 793). Oba údaje zkresluje fakt, že v Hlavním městě Praze jsou umístěny specializované kliniky, kde se léčí pacienti z celé republiky.

Celkově bylo v roce 2006 poskytnuto 324 424 ambulantních ošetření-vyšetření, což jen nepatrně převýšilo počet ošetření-vyšetření v roce 2005 (o necelá 0,2 %). Počet ošetření na 100 000 obyvatel činí 27 306. Tento údaj je však v jednotlivých okresech značně zkreslen tím, že na území některých okresů poskytují péči velké nemocnice (převážně fakultní) a dále pacienti nenavštěvují vždy jen ordinace v místě svého bydliště.

V roce 2006 bylo v Hlavním městě Praze dispenzarizováno celkem 99 731 osob, což je 839,40 dispenzarizovaných na 10 000 obyvatel. Z tohoto počtu byla nejčastější příčinou dispenzarizace chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN - 329,42), stejně tak jako v celé ČR (244,00). Toto onemocnění bylo v roce 2005 nově zařazeno do sledování v členění na jednotlivá stadia (dříve chronická bronchitis a emfyzém plic). Další nejčastější příčinou dispenzarizace na odděleních TRN v kraji bylo astma bronchiale a zhoubné novotvary ověřené cytologicky nebo histologicky.

Z celkového počtu dispenzarizovaných bylo 10 166 nově přijatých osob, kdy se jedná o nově zjištěná onemocnění poprvé v životě pacienta.

Oddělení TRN provedla 17 908 BCG očkovaní, nejpočetnější skupinou byly děti ve stáří 11 let 38,4 %. Komplikaci po vakcinaci mělo 136 osob.

Ambulantní pracoviště TRN evidovala celkem 9 049 mužů a žen se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, z toho 59,4 % osob ve skupině R1 a 40,6 % ve skupině R2. Z počtu 9 049 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou činí 4,2 % dětí ve věku 0 - 19 let. Dále byly sledovány osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou, to znamená osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret. Do počtu kuřáků jsou počítáni kuřáci, kteří jsou léčeni v ambulancích TRN, vysoký konzum cigaret je hodnocen kritérii: osoby kouřící minimálně 20 cigaret denně po dobu 20 let, popř. ve věku nad 45 let. Ovšem údaje jsou pouze orientační, neboť počty kuřáků jsou ovlivněny pravdivostí údajů od pacientů.

V průběhu roku 2006 poskytovala lůžkovou péči v oboru TRN čtyři oddělení nemocnic, kde o pacienty pečovalo 35,65 lékařů a 188,54 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu. Jednalo se o Všeobecnou fakultní nemocnici v Praze 2, Fakultní Thomayerovu nemocnici v Praze 4, Fakultní nemocnici Motol v Praze 5 a Fakultní nemocnici Na Bulovce v Praze 8. V Hlavním městě Praze není žádný odborný léčebný ústav respirační.

Zpracovala: Alena Dušková
ÚZIS ČR, Krajský odbor HI. město Praha
Karlovo nám. 5, 128 01 Praha 2
tel. 224 910 967
e-mail: duskova@uzis.cz, <http://www.uzis.cz>

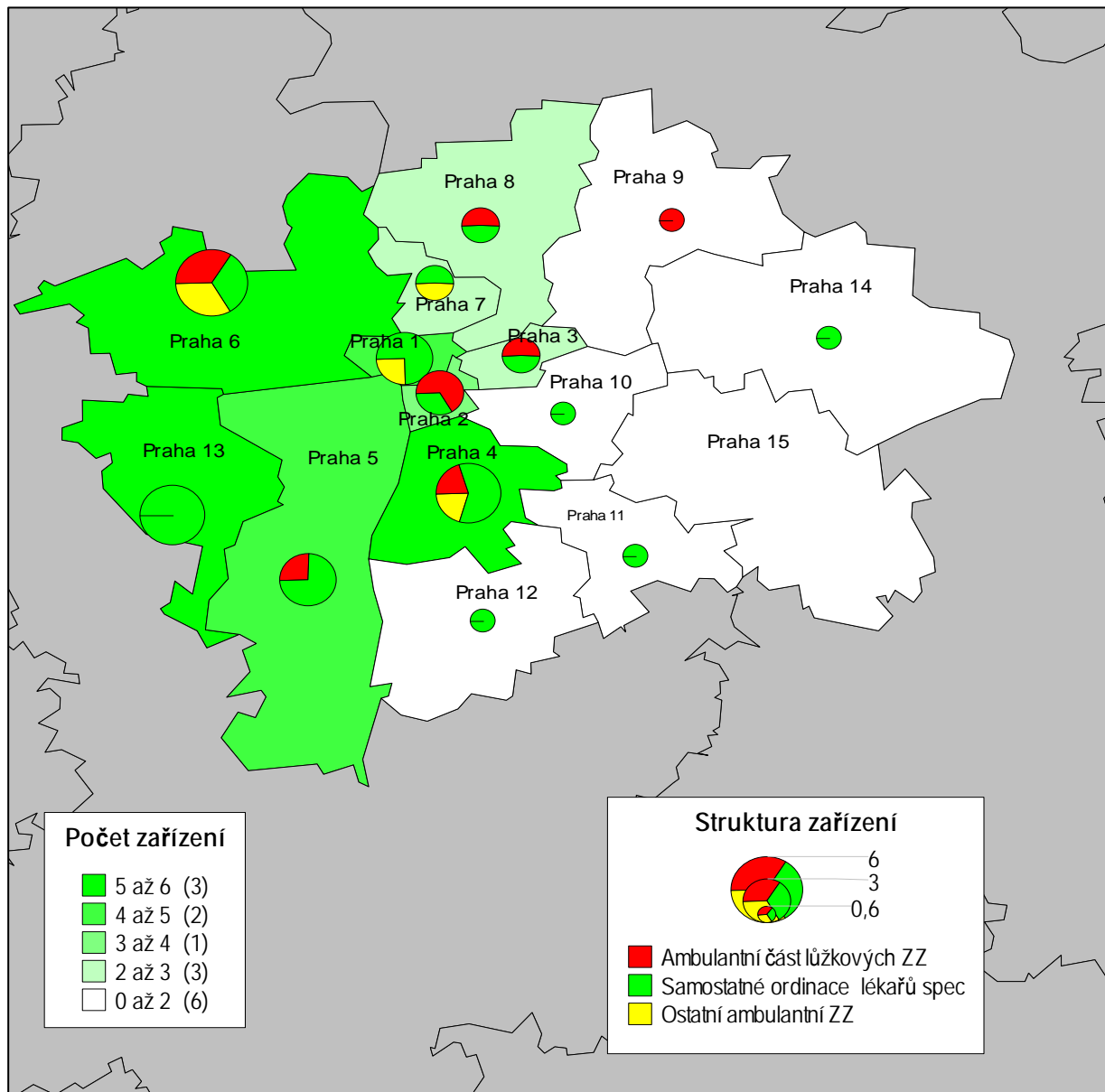
**Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči
dle druhu zdravotnických zařízení a dle území**

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	9	20,45	31,46	61,83	118 057	6 932	36,39	5 773,0
Samostatné ordinace lékařů specialistů	23	36,00	55,38	38,26	165 894	9 055	51,13	4 608,2
Ostatní ambulantní ZZ	5	8,55	13,15	10,25	40 473	1 921	12,48	4 733,7
Hlavní město Praha	37	65,00	100,00	110,34	324 424	17 908	100,00	4 991,1
dle území (okresu)								
Praha 1	4	4,00	6,15	4,40	27 815	756	8,57	6 953,8
Praha 2	3	4,75	7,31	12,84	28 850	3 216	8,89	6 073,7
Praha 3	2	3,00	4,62	2,60	14 517	901	4,47	4 839,0
Praha 4	4	15,10	23,23	32,50	89 564	1 661	27,61	5 931,4
Praha 5	4	5,90	9,08	13,30	26 209	673	8,08	4 442,2
Praha 6	6	6,75	10,38	6,55	24 293	1 451	7,49	3 599,0
Praha 7	2	3,50	5,38	4,25	11 944	191	3,68	3 412,6
Praha 8	2	8,50	13,08	20,59	45 888	5 161	14,14	5 398,6
Praha 9	1	1,00	1,54	2,00	5 658	691	1,74	5 658,0
Praha 10	1	4,00	6,15	6,00	21 852	2 460	6,74	5 463,0
Praha 11	1	1,00	1,54	0,51	3 201	-	0,99	3 201,0
Praha 12	1	1,50	2,31	1,00	3 112	-	0,96	2 074,7
Praha 13	5	5,00	7,69	2,80	15 754	747	4,86	3 150,8
Praha 14	1	1,00	1,54	1,00	5 767	-	1,78	5 767,0
Praha 15	-	-	-	-	-	-	-	-
Hlavní město Praha	37	65,00	100,00	110,34	324 424	17 908	100,00	4 991,1
Česká republika	308	334,08	x	636,62	2 058 918	103 635	x	6 162,9

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

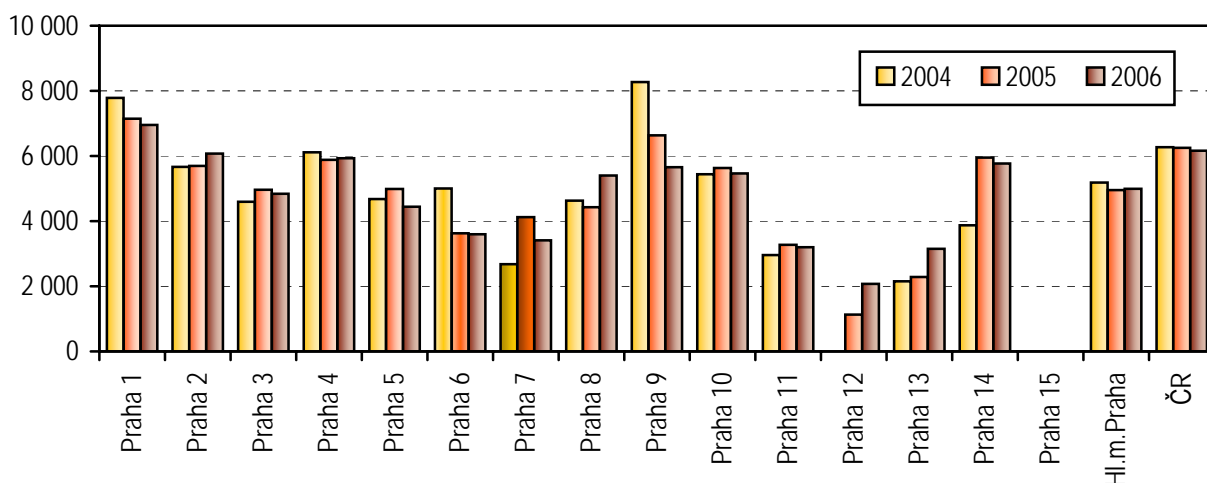
²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

**Síť zdravotnických zařízení *) Hlavního města Prahy
poskytujících ambulantní péči v oboru TRN dle okresů**

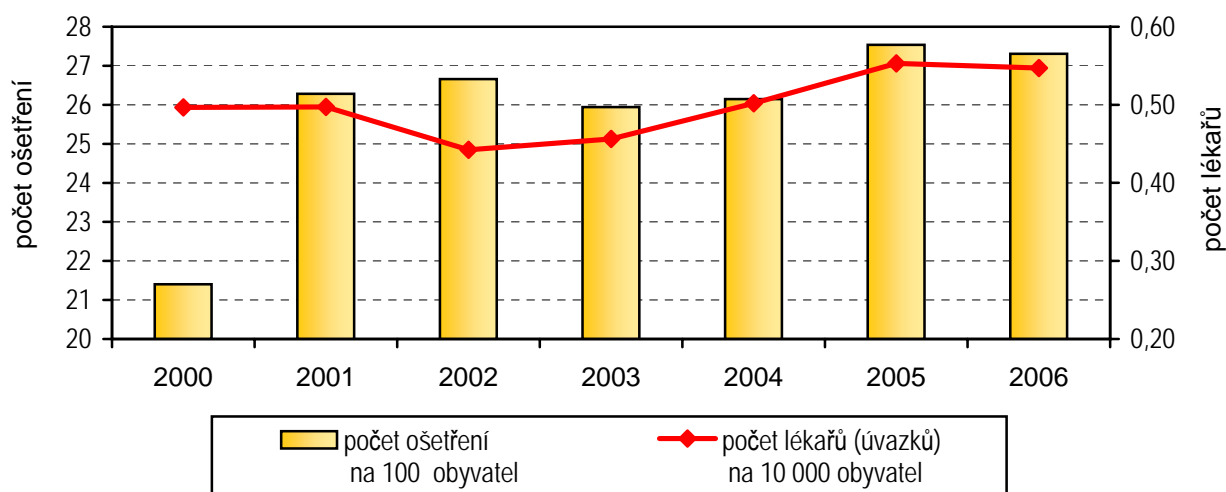

*) Do mapy jsou zahrnuta i detašovaná pracoviště, pokud je zařízení má. V tom případě jsou počty míst poskytování zdravotnické péče vyšší, než v předchozí tabulce.

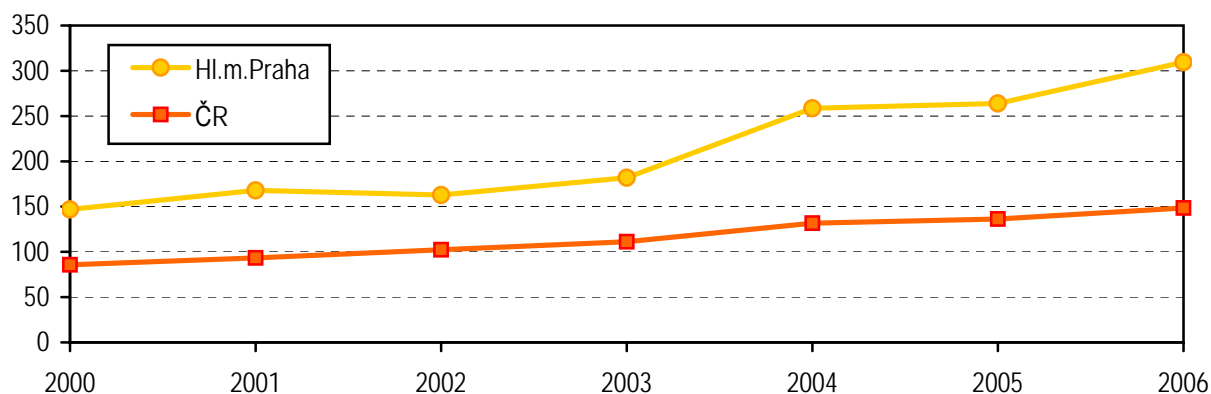
Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2004 - 2006

Počet ošetření a počet lékařů v oboru TBC a respiračních nemocí v letech 2000 - 2006

Počet dispenzarizovaných pacientů pro astma bronchiale na pracovištích TRN na 10 000 obyvatel v letech 2000 - 2006

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						ČR na 10 tis. obyvatel
	kraj					na 10 tis. obyvatel	
	celkem	z toho					
		ženy	děti (0-14 let)	nově přijatí ¹⁾ muži	nově přijaté ¹⁾ ženy		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0-9, C39.9)	6 342	1 857	-	886	592	53,38	17,48
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	241	82	-	43	34	2,03	1,67
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	610	311	1	39	39	5,13	4,22
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	4 802	2 026	97	1 522	1 100	40,42	42,55
CHOPN (chronická bronchitis, emfyzém) (J41.0-8, J42, J43.0-9, J44.0-9)	39 139	17 670	2	3 291	2 477	329,42	244,00
stadium 0 - rizikové	4 664	2 279	1	452	370	39,26	51,01
stadium 1 - lehké	8 408	3 766	1	828	643	70,77	58,51
stadium 2 - střední	15 972	7 444	-	1 140	1 026	134,43	76,26
stadium 3 - těžké	7 912	3 467	-	671	331	66,59	43,06
stadium 4 - velmi těžké	2 183	714	-	200	107	18,37	15,16
Astma bronchiale (J45.1-9, J46)	36 782	19 436	892	2 965	3 499	309,58	148,43
stupeň 1 - intermitentní	7 141	3 918	229	593	754	60,10	37,12
stupeň 2 - lehké perzistující	13 476	7 067	379	1 193	1 472	113,42	52,57
stupeň 3 - středně těžké perzistující	13 211	6 976	280	972	1 029	111,19	46,17
stupeň 4 - těžké perzistující	2 954	1 475	4	207	244	24,86	12,58
Bronchiectázie (J47)	699	332	1	65	45	5,88	4,85
Sarkoidóza (D86.0,2)	1 415	777	1	40	46	11,91	8,27
Pneumokoniózy (J60-J66)	165	37	-	14	4	1,39	13,41
Difuzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	1 966	1 058	3	127	86	16,55	6,61
Nenádor.onemocnění pohrudnice (J86-J94)	1 345	528	-	228	153	11,32	8,23
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	1 159	515	-	161	139	9,75	7,05
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	5 066	2 355	293	785	667	42,64	20,27
Celkem	99 731	46 984	1 290	10 166	8 881	839,40	527,05

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

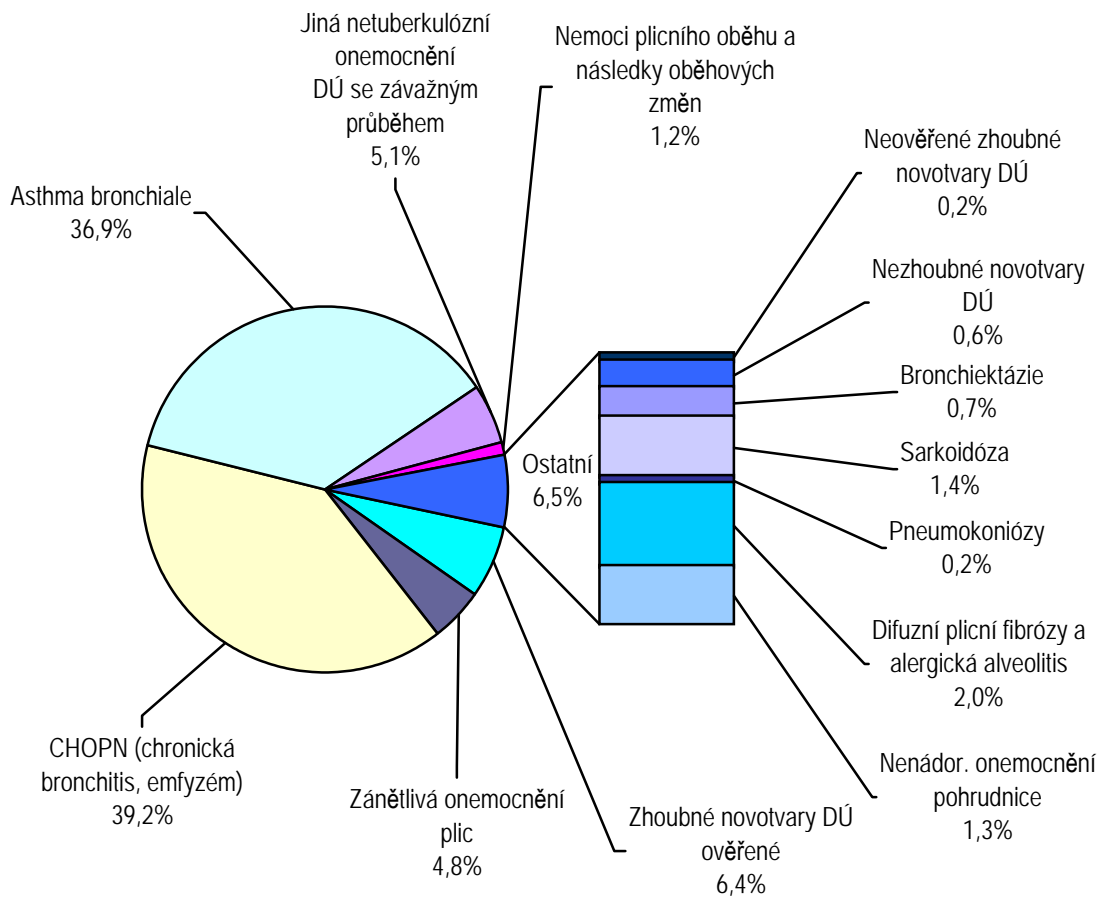
Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou ³⁾
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-19 let)	celkem	z toho děti (0-19 let)	
Praha 1	346	-	232	25	5 041
Praha 2	213	-	118	-	93
Praha 3	116	-	34	-	1 625
Praha 4	1 043	-	1 235	224	1 310
Praha 5	1 142	-	648	5	2 786
Praha 6	77	-	382	10	459
Praha 7	580	-	131	17	2 523
Praha 8	1 366	20	189	8	362
Praha 9	154	-	103	19	2 260
Praha 10	254	-	510	51	1 681
Praha 11	-	-	24	-	274
Praha 12	-	-	-	-	-
Praha 13	9	-	22	5	1 272
Praha 14	74	-	47	-	1 520
Praha 15					-
Hlavní město Praha	5 374	20	3 675	364	21 206
ČR	34 268	212	29 146	2 652	141 307

¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přeřazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakterií)

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakterií

³⁾ Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret

Struktura dispenzarizovaných pacientů pro vybrané diagnózy

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	4	43		21
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	35,65	188,54		73,70
ZPBD ²⁾ celkem	109,99	587,81		373,22
sestry ²⁾ u lůžka	106,99	548,06		332,61
ZPOD ²⁾	28,50	177,92		108,90
Průměrný počet lůžek	282,00	1 608,56		1 731,73
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	224,4	1 124,9		1 235,2
na 1 lékaře	6,3	6,0		16,8
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	2,1	2,1		3,7
Počet lékařů na 100 lůžek	12,78	11,96	-	4,27
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	39,42	37,30	-	21,65
Počet hospitalizovaných	6 579	38 392		11 953
Nemocniční letalita	90,4	80,4		53,5
Využití lůžek ve dnech	290,5	255,3		260,3
Průměrná ošetrovací doba	12,5	10,7		37,7
Prostoj lůžek ³⁾	2,2	2,9		9,2

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotnickí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotnickí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotnickí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Všeobecná fakultní nemocnice Praha 2

Fakultní Thomayerova nemocnice Praha 4

Fakultní nemocnice v Motole Praha 5

Fakultní nemocnice Na Bulovce Praha 8